T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 31.03.2006
Sayı : 1.0.924
CHP

7/13589

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA,

Aşağıdaki sorularımın, Milli Savunma Bakanı Sayın M. Vecdi GÖNÜL tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını takdirlerinize sunarım. 31.03.2006

Mustafa ÖZYÜREK
Mersin Milletvekili

ABD Genelkurmay Başkanı Orgeneral Peter Pace, Türk yetkililere her şeyi açıkça söyledim dediği, Türkiye ziyaretinde bir kısmı basına da yansıyan bazı açıklamalarda bulunarak; "Türkiye ve ABD, birbiri için hayati önem taşıyan iki müttefik" dedikten sonra, terör örgütü PKK'ya ilişkin tedbirlerle ilgili sorulara "Irak'ta önce güvenli, istikrarlı bir hükumet kurmalıyız. Odak noktamız Bağdat ve çevresi. Irak'ta istikrarlı bir hükumet kurduktan sonra Irak'ın Kuzeyindeki PKK sorununun nasıl çözümleneceği üzerinde birlikte çalışılır. Bu cevap Türkler için tatmin edici değil ama durumu ortaya koyan, doğru bir cevap" diyerek, ABD'nin bölgedeki sorunlara dönük prensiplerini dile getirmiştir.

Aynı şekilde, Amerikan-Türk Konseyi (ATK) ve Türk-Amerikan İş Konseyi'nin (TAİK) Washington'da düzenlediği ortak yıllık toplantılarında, ABD askeri yetkililerinin, Akdeniz'de olduğu gibi, "Aktif Çaba Operasyonu" kapsamında, Karadeniz'in de güvenliğinin sağlanması konusundaki ısrarlarına karşılık, Genelkurmay askeri yetkilimizin isabetle belirttiği, Karadeniz'de güvenlik sağlamaya yönelik herhangi bir şartın olmadığı, yeterince sakin olduğu ve güvenliğin Karadeniz'de kıyısı bulunan ülkelerce kontrol altında tutulduğunu belirtmiş; cevaben Pentagon temsilcisi askeri yetkili de, Türkiye'nin Karadeniz'deki önder rolünü tanıdıklarını ve Türkiye'nin liderliğini sıkıntıya sokacak hiçbir planlarının bulunmadığını ifade etmiştir.

Bilindiği gibi, ABD'nin bölgemizdeki her askeri operasyonu sonrasında ya da fiilen askeri varlık bulundurduğu koşullarda, Türkiye'nin askeri ya da sivil uzantılı iç güvenlik politikasını sürdürebileceği alan, bir diğer deyişle, manevra alanı daralmıştır. Diğer taraftan, ABD'nin askeri varlığının bulunduğu bölgelerdeki her operasyonel ya da fiili kullanımı bölge ülkelerine doğrudan ya da dolaylı bir mali külfet yüklemektedir.

7/13589

Bu nedenle, Türkiye'nin iç ve dış güvenliğini yakından ilgilendiren bu açıklamalar bazı ilave bilgilere ihtiyaç göstermiştir.

1. Gerek Irak ile ilişkilerimizin gelecekteki seyri, gerekse Karadeniz'de askeri varlık bulundurmak istemesi bakımından, yukarıda sözünü ettiğimiz askeri ya da mali sakıncaları gideren türden ABD ile yapılmış tarafları bağlayıcı anlaşmalar var mıdır, varsa bağlayıcılık derecesi nedir? Yoksa, yapılması düşünülmekte midir?

2. "Hayati önemi haiz müttefik" olmak, girdiği bölgelerde askeri ve (sivil, diplomasi vb. politikalar belirlemek bakımından) fiili inisiyatif kullanan hakim müttefikin kendi politikalarının açık ya da önceden bilinen, belirli sonuçlarına ilişkin bilgiyi de paylaşmak, gelecekteki durumun "öteki" için de , en azından prensipler bakımından, belli edilmesi anlamını içermez mi?

3. Bu yakın ittifakın gereği olarak, Milli Savunma Bakanlığı, örneğin, Irak Devlet Başkanlığına kimin "atanacağını" biliyor muydu? Aynı şekilde, "Irak'ta istikrarlı bir hükumet kurduktan sonra Irak'ın Kuzeyindeki PKK sorununun nasıl çözümleneceği üzerinde birlikte çalışılır" ifadesi Bakanlığınız için, bu anlamda, yeterli açıklıkta bir taahhüt niteliğinde midir?

4. "Bu cevap Türkler için tatmin edici değil ama durumu ortaya koyan, doğru bir cevap" açıklaması, Türk tarafını tatmin etmediğine göre, kimi ya da hangi tarafı tatmin etmiştir? Doğru bir biçimde ortaya konulan ve Türk tarafı olarak bizi tatmin etmeyen bu "durum" nedir?

5. Karadeniz kim ya da kimler için güvensizdir? "Aktif Çaba Operasyonu"nun mahiyeti nedir? Türkiye için askeri ya da sivil ne tür yükümlülük ya da sorumluluklar içermektedir?

6. ABD'nin Karadeniz'in güvenliğini sağlama istek ve ihtiyacı hangi jeopolitik şartların ürünüdür? Türkiye bu jeopolitiğin neresindedir ve üstleneceği sorumluluklar kendi jeopolitik önem ve ihtiyaçları ile bağdaşmakta mıdır?

7. ABD Genelkurmay Başkanının, "Türkiye ve ABD, birbiri için hayati önem taşıyan iki müttefik"tir tespitine rağmen, Türkiye'nin Karadeniz'deki önder rolünün gereği olan kendi politikasını sürdürmesi hangi noktalarda ABD çıkarları ile ters düşmektedir ki, mevcut ittifakın niteliği ve derinliği ABD Genelkurmayı ya da Pentagon tarafından yeterli bulunmamaktadır?

8. ABD tarafından dile getirilen, Karadenizin güvenliğinin sağlanmasına ilişkin taleplerin Montrö Anlaşması ile ilişkisi nedir? Mevcut hükümleri değiştirmekte midir?